

Beslutad av: Regionstyrelsen, 2019-10-08

Diarienummer: 2019-04443

Giltighet: från 2019-10-08 till 2024-12-31

# Finansiella riktlinjer

Västra Götalandsregionens anknutna stiftelser

Riktlinjerna gäller för: Västra Götalandsregionen

Innehållsansvar: Koncernstab verksamhetsuppföljning, ekonomi och inköp, avdelning  
koncernekonomi

Dokumentet ersätter: Finansiell riktlinje för Västra Götalandsregionens anknutna stiftelser,  
2017-03-07 § 43, dnr RS 2017-00192

# Innehåll

1	Syfte .....	4
2	Stiftelseförvaltningens mål .....	4
2.1	Avkastningskrav.....	4
2.2	Uppdatering av finansiella riktlinjer .....	4
3	Organisation och ansvarsfördelning.....	4
2.3	Politiska organ.....	4
2.4	Förvaltningsorgan .....	5
2.5	Externa leverantörer .....	5
4	Kapitalförvaltning .....	6
4.1	Extern förvaltning .....	6
4.2	Utdelningsbara medel .....	6
4.3	Tillåtna instrument i kapitalförvaltningen.....	6
4.3.1	Ränterelaterade värdepapper .....	6
4.3.2	Aktierelaterade värdepapper .....	7
4.3.3	Alternativa placeringar.....	7
4.3.4	Finansiella derivat .....	7
4.4	Allokering ränte- och aktierisk .....	7
4.5	Etik och hållbarhet i kapitalförvaltningen.....	8
5	Riskhantering .....	8
5.1	Motpartsrisk .....	8
5.2	Kreditrisk .....	9
5.4	Ränterisk .....	9
5.5	Likviditetsrisk .....	9
5.6	Valutarisk .....	9
6	Rapportering och uppföljning .....	10
6.1	Rapporteringens syfte .....	10
6.2	Ansvar .....	10

6.3 Löpande rapportering.....	10
6.4 Hantering och åtgärder vid policyöverträdelser.....	10

# 1 Syfte

Syftet med detta dokument är att ange ramar och riktlinjer för stiftelseförvaltningen. Med stiftelseförvaltningen avses kapitalförvaltningen av det kapital som tillhör stiftelser med anknuten förvaltning, för vilka Västra Götalandsregionen (VGR) har förvaltningsansvar. Riktlinjerna gäller även i förekommande fall de gåvor som VGR förvaltar.

Syftet är också att fastställa ramar och riktlinjer för hantering av de finansiella risker som förekommer i stiftelseförvaltningen, samt att beskriva fördelningen av ansvar.

## 2 Stiftelseförvaltningens mål

De stiftelser som VGR förvaltar har ett evigt ändamål. Stiftelseförvaltningens övergripande mål är att det reala värdet på stiftelsernas egna kapital bibehålls över tid och att utrymme ges för utdelningsbara medel. För gåvomedel kan däremot ändamålet vara tidsbegränsat och gåvan kan då i sin helhet förbrukas under denna tid. Se avsnitt 4.2 gällande utdelningsbara medel och gåvomedel.

### 2.1 Avkastningskrav

För att nå målet med reallt bevarande och att täcka utdelningsbara medel, bör avkastningen på kapitalet uppgå till minst 4-6 procent per år över en rullande 5-årsperiod.

De utdelningsbara medlen som genereras i förvaltningen, såsom räntor och aktie-/fondutdelningar, ska uppgå till minst 2,7 procent av stiftelsernas totala kapital per år. Det totala kapitalet beräknas som marknadsvärdet av det förvaltade kapitalet vid ingången av varje år.

### 2.2 Uppdatering av finansiella riktlinjer

De finansiella riktlinjerna för VGR anknutna stiftelser skall uppdateras i enlighet med VGR:s beslutade rutin för styrande dokument.

## 3 Organisation och ansvarsfördelning

I detta avsnitt beskrivs organisationen och ansvarsfördelningen för stiftelseförvaltningen inom VGR.

### 2.3 Politiska organ

#### **Regionstyrelsen**

En stiftelse med anknuten förvaltning står under tillsyn av den länsstyrelse som är tillsynsmyndighet i det län där förvaltaren har sitt säte. (9 kap. 1 § SL). Regionstyrelsen är förvaltare av VGR:s anknutna stiftelser. Regionstyrelsen fastställer stiftelseförvaltningens finansiella riktlinjer. De fastställer också stiftelsernas årsredovisningar efter förslag från avdelning koncernekonomi, VGR.

Regionstyrelsen ska ge delegation till ett antal tjänstemän på koncernkontoret i VGR att teckna stiftelseförvaltningens firma. Dessa fullmakter ska uppdateras årligen. Vidare ska regionstyrelsen även besluta om upphandling och val av externa kapitalförvaltare efter förslag från avdelning koncernekonomi, VGR.

### **Regionstyrelsens ägarutskott**

Ägarutskottet skall delges information gällande väsentliga omständigheter eller iakttagelser som berör stiftelseförvaltningen. De skall också informeras om utvecklingen av stiftelseförvaltningen vid minst två tillfällen per år.

## **2.4 Förvaltningsorgan**

### **Finansrådet**

Finansrådet är ett tjänstemannaorgan med rådgivande funktion. Rådet består av VGR:s ekonomidirektör, finanschef samt ett antal ytterligare befattningshavare inom det finansiella området på avdelningen koncernekonomi.

Finansrådet är rådgivande och beredande inom viktiga finansiella områden som till exempel finansiering, kapitalförvaltning, och finansiell riskhantering.

### **Avdelning koncernekonomi**

Avdelning koncernekonomi, under koncernstaben verksamhetsuppföljning, ekonomi och inköp, är den avdelning som ansvarar och hanterar löpande finansiella frågor och finansiella transaktioner.

### **Regionservice/ekonomiservice**

Regionservice/ekonomiservice ska ansvara för:

- att ändamålsenliga rutiner tillämpas i hantering av redovisningsunderlag, redovisning och rapportering och övrig verksamhet i samband med stiftelsernas kapitalförvaltning.
- donations- och utbetalningsprocessen
- redovisning och ekonomiadministration
- att i stiftelsernas årsredovisning rapportera det ekonomiska utfallet av kapitalförvaltningen.
- kontakter med stiftelsernas revisorer

## **2.5 Externa leverantörer**

### **Finansiell rådgivning**

Som stöd till finansverksamheten kan extern finansiell rådgivare anlitas.

### **Riskkontroll/Riskrapportering**

Som stöd vid riskrapportering, policyuppföljning och stickprovskontroller avseende finansprocesser används en extern leverantör.

## 4 Kapitalförvaltning

Detta avsnitt omfattar riktlinjer för handeln med finansiella instrument. Då stiftelserna är samförvaltade är förvaltningsuppdraget för alla stiftelser gemensamt.

Regler och anvisningar i detta avsnitt ska gälla för kapitalförvaltningen oberoende om denna sker i form av egen eller diskretionär förvaltning.

### 4.1 Extern förvaltning

VGR kan välja att förvalta kapitalet i egen regi eller via diskretionär förvaltning. Vid användande av diskretionär förvaltning ska VGR ha en hög ambition gällande insyn och inflytande. Denna utövas genom direkta möten initierade av finansrådet samt löpande information mellan parterna. Samtliga diskussioner och avvikande ställningstaganden protokollförs.

Om förvaltningsansvaret delas mellan flera förvaltare ska finanschefen ombesörja att den sammanlagda kapitalförvaltningen sker inom riktlinjens ramar. Uppföljning samt rapportering sker till finansrådet månadsvis.

### 4.2 Utdelningsbara medel

Utdelningsbara medel ska genereras i kapitalförvaltningen för att täcka utbetalningar till destinarärer enligt de enskilda stiftelsernas ändamål och viljeinriktning. De skall också täcka stiftelsernas administrativa och övriga kostnader.

Med utdelningsbara medel avses enligt gällande praxis enbart räntor, kuponger från obligationer och aktie-/fondutdelningar.

En prognos gällande volym och tidpunkt för utdelning av utdelningsbara medel ska årligen upprättas. Avseende gåvor ska en uppskattad volym finnas tillgänglig på bankkonto vid utbetalningstidpunkten.

### 4.3 Tillåtna instrument i kapitalförvaltningen

Placeringar kan ske i följande instrument:

- bankkonto
- deposition i bank
- ränterelaterade värdepapper
- aktierelaterade värdepapper
- alternativa placeringar
- derivat

#### 4.3.1 Ränterelaterade värdepapper

Med ränterelaterade värdepapper avses obligationer och certifikat samt fonder med innehav i denna typ av värdepapper. Utgivarna av dessa värdepapper kan vara stat, kommun, landsting, bostadsinstitut och företag.

### 4.3.2 Aktierelaterade värdepapper

Med aktierelaterade värdepapper avses i första hand aktivt förvaltade fonder, indexfonder, aktieindexobligationer samt olika typer av värdepapper för att nå aktieexponering, men också enskilda aktier.

### 4.3.3 Alternativa placeringar

Placeringar utöver ovanstående definitioner betecknas som alternativa placeringar. Exempel på alternativa investeringar är hedgefonder eller fastigheter.

Syftet med alternativa placeringar är att ytterligare sprida riskerna i portföljen. Alternativa placeringar ska ha låg korrelation med aktier och räntebärande eller bidra med andra typer av risk än ränte- och aktierisk för att öka differentieringen av portföljen.

### 4.3.4 Finansiella derivat

VGR kan använda derivat för att hantera olika risker, det vill säga att skydda den egna verksamheten mot oönskade utfall på finansnettot. Det kan avse såväl ränte-, aktie- som valutarisk.

Marknadsvärden i derivatinstrument får hos en enskild motpart inte netto överstiga 2 mnkr utan särskilt beslut i ägarutskottet.

## 4.4 Allokering ränte- och aktierisk

Aktier, aktierelaterade instrument, räntebärande instrument samt kassa ska sammanlagt utgöra 100 % av förvaltad kapital. Från denna regel undantas gåvomedel, vilka är begränsade i tiden. Dessa medel ska enbart placeras på bankkonto eller i räntebärande instrument med en löptid och förfallostruktur som anpassats till aktuella utbetalningsplaner för medlen.

Beräkning av fördelningen mellan de olika tillgångsslagen ska baseras på tillgångarnas aktuella marknadsvärden uttryckta i SEK.

Tillgångsslag	Min	Max
1. Likvida medel	0 %	10 %
2. Räntebärande värdepapper	40 %	60 %
– Duration	2 år	5 år
3. Svenska aktier	15 %	25 %
4. Utländska aktiefonder	25 %	35 %

## 4.5 Etik och hållbarhet i kapitalförvaltningen

Västra Götalandsregionen ska vid val av placeringar ta hänsyn till och främja god etik, ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

Placeringar medges inte direkt i företag som har produktionen eller försäljningen av krigsmateriel, pornografi eller tobaks- och alkoholvaror som en väsentlig del av verksamheten. Vidare medges inte placeringar direkt i företag som till en väsentlig del av verksamheten utvinnet fossila bränslen. Placeringar ska även undvikas i företag som på annat sätt är inblandade i framställningen av fossila bränslen genom t.ex. produktion och prospektering.

Västra Götalandsregionens ställning medför ett ansvar att verka för god etik, vilket definieras som avståndstagande från kriminalitet, respekt för seriösa affärsmetoder samt demokratiska principer. VGR har som krav att de företag och organisationer i vilka kapital investeras följer de internationella normer för mänskliga rättigheter, arbete och miljö, vilka finns formulerade i FN-konventioner och traktater som humanitär rätt, folkrätt och miljölagstiftning. Investeringar ska inte heller göras i länder som är föremål för, av Sverige sanktionerad, handelsblockad av FN eller EU.

För att vidga hållbarhetsperspektivet kommer Västra Götalandsregionen sträva efter att göra placeringar i bolag som aktivt arbetar med och främjar ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Att använda så kallad positiv screening innebär att placeraren aktivt väljer in innehav istället för att välja bort. Valen ska i den mån det är möjligt följa programmet för hållbar utveckling<sup>1</sup> som finns inom regional utveckling.

## 5 Riskhantering

Samtliga aktörer på de finansiella marknaderna är utsatta för olika slags risker, stiftelseförvaltningen har i uppdrag att identifiera och hantera dessa. Med en risk avses en händelse som påtagligt påverkar stiftelsernas kapital.

Nedan kommer de olika riskerna att beskrivas. Vidare kommer begränsningar och riskmått att anges där sådana finns.

### 5.1 Motpartsrisk

Med motpartsrisk avses risken för en motparts (till exempel bank, kapitalförvaltare) obestånd eller oförmåga att fullgöra sina åtaganden på avsett sätt.

För att minimera motpartsrisken ska ett flertal motparter användas.

Värdepappersaffärer får endast göras med svensk, utländsk bank eller fondkommissionär som står under Finansinspektionens eller motsvarande myndighets tillsyn.

<sup>1</sup> <http://www.vgregion.se/regional-utveckling/program/>

## 5.2 Kreditrisk

Kreditrisk berör ränteplaceringar och definieras som risken för värdoförlust på grund av att en motpart (till exempel bank, kommun, landsting, kapitalförvaltare) inte fullgör sina finansiella förpliktelser. Kreditrisk definieras som risken för att en fordran inte betalas på utsatt tid och/eller med det belopp som fordran utgör. För att hantera denna risk ska placeringarna fördelas mellan olika emittenter (utgivare).

För att hantera kreditrisken på ett effektivt sätt ska ränteplaceringar i första hand göras genom placering i fonder. Dessa ska bestå av räntebärande papper med god kreditvärdighet och riskspridning. Fonder som inte uppfyller detta krav definieras som alternativa placeringar.

Vid placering direkt i enskilda räntebärande värdepapper ska dessa ha en rating om lägst BBB-/Baa3 (från S&P Global Ratings/Moodys).

## 5.4 Ränterisk

En risk som finns i investeringar i obligationer eller räntefonder är ränterisk. Risken mäts genom ränteduration och visar hur känsligt obligationens pris är för förändringar i marknadsräntan. Durationen mäts i antal år och som återstående löptid. Ju längre återstående löptid räntebärande värdepapper har desto känsligare är de för ränteförändringar. Portföljernas placeringshorisont avgör durationen. Genom att ha durationslimiter för portföljerna kan risken mätas och följas upp.

## 5.5 Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken att ett värdepapper inte kan omsättas till likvida medel vid önskad tidpunkt eller med önskad volym, utan att förlora nämnvärt i värde.

Olika typer av värdepapper kan vara mer eller mindre likvida. Då stiftelsernas betalningsåtaganden inte alltid sammanfaller med utbetalningarna av utdelningsbara medel, är det viktigt att delar av placeringarna har god likviditet för att kunna omsättas till likvida medel. Detta för att säkra tillgången till likvida medel vid de tidpunkter som betalningsåtagandena inträffar.

100 % av prognosen för årets utdelningsbara medel skall vara placerade i likvida värdepapper, det vill säga värdepapper som kan omsättas inom tre dagar.

## 5.6 Valutarisk

Valutarisken anger portföljens känslighet för förändringar i den svenska kronans värde kontra utländska valutor. Utgångspunkten vid förvaltning av landstingets portfölj är att begränsa valutarisken.

Följande gäller i respektive tillgångsslag:

- Räntebärande värdepapper ska valutasäkras då valutarisken i annat fall skulle bli den dominerande risken i placeringen.
- Aktieplaceringar valutasäkras normalt sett inte då valutarisken ingår som en mindre del i den totala risken i placeringar i aktier på utländska marknader.

- Gällande alternativa investeringar görs enskild bedömning om valutasäkring i varje enskilt fall.

Finansiella placeringar får endast ske i instrument som är denominerade i SEK, NOK, EUR, USD och GBP.

## 6 Rapportering och uppföljning

### 6.1 Rapporteringens syfte

Rapporteringens syfte är att informera om portföljens resultat och portföljens exponering i relation till de fastställda limiterna i denna placeringsföreskrift.

### 6.2 Ansvar

Samtliga personer och parter som är delaktiga i finansarbetet ska omedelbart rapportera om händelser som inte kan betraktas som normala. Rapport ska lämnas till närmast överordnad som ansvarar för vidare rapportering.

### 6.3 Löpande rapportering

En extern riskkontrollfunktion ska månatligen sammanställa en riskrapport avseende tillgångsförvaltningen och överlämna den till finanssenheten. Avkastning, risk och en redogörelse för innehavsallokeringen per portfölj ska redovisas i rapporterna. En kontroll att givna limiter inte överträds ska också presenteras i rapporterna.

### 6.4 Hantering och åtgärder vid policyöverträdelser

Vid överträdelser av bestämmelser i finanspolicyn ska överträdelserna omgående åtgärdas och ekonomidirektören informeras. Ekonomidirektören informerar i sin tur regionstyrelsens ägarutskott.

Passiva överträdelser, det vill säga överträdelser av limiterna som sker av plötsliga marknadsförändringar och inte aktiva investeringsbeslut, betraktas inte som en limitöverträdelse men ska åtgärdas inom rimlig tid.

Alla personer som deltar i arbetet med finanshanteringen ska omedelbart rapportera onormala händelser inom verksamheten till ekonomidirektören för vidare hantering

2019-06-25

Dokumentnamn: Finansiella riktlinjer Västra Götalandsregionens anknutna stiftelser

Versionsnummer: ver.1.0

Diarienummer: RS 2019-04443

Beslutad av: Regionstyrelsen, 2019-09-10

Kontaktperson: Finanschef Annelie Mogensen, [annelie.mogensen@vgregion.se](mailto:annelie.mogensen@vgregion.se), tfn 010-441 20 55

